

Agrologien palkkatutkimus 2017

PALKOISSA PIENI POSITIIVINEN VIRE

Agrologien palkkatasa-arvo meni väärään suuntaan, sillä viime vuodesta naisten palkat nousivat yhden prosentin ja miesten kaksi. Plusmerkkisestä kehityksestä huolimatta palkoissa junnataan viime vuosien tapaan melko lailla paikallaan.

Teksti ja grafiikka Esko Lappalainen

Tämän vuoden syyskuussa aritmeettinen keskipalkka oli 3393 euroa, kun se viime vuonna oli 3350 euroa ja 3383 euroa vuonna 2015. Pitempi tarkastelujakso osoittaa, että syytä hurraahuutoihin ei ole.

Naisten kaikkien alojen aritmeettinen keskipalkka oli 2930 euroa (v. 2016 2900 ja v. 2015 2926 euroa ja miesten keskipalkka 3837 euroa (3763 euroa ja 3739 euroa). Miehillä nouseva suunta, mutta ei naisilla.

Kaikkien vastaajien mediaanipalkka eli keskimääräinen palkka oli 3050 euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna siinä oli 20 euron nousu. Nousua ei voi juhlaa, sillä v. 2015 agrologien mediaanipalkka oli 3076 euroa eli 26 euroa tämän vuotista parempi. Naisten mediaani oli 2801 ja miesten 3387 euroa. Miesten ja naisten hurjasta erosta kertoo, että 75 % miehistä tienaa yli 2930 euroa ja 25 % miehistä yli 4273 euroa.

Sukupuolten palkkaeroa lisäävät tekijät vahvistuivat

Agrologien palkkakehitykseen vaikuttavat tekijät ovat samoja kuin viime vuonna. Alempipalkkaisia naisia oli vastaajajoukossa tänä vuonna jo lähes puolet (49 %), mikä on 1,2 prosenttiyksikköä suurempi osuus kuin vuonna 2016.

Vastaajajoukon työkokemusvuosien määrä, yksi naisten ja miesten palkkaeroihin voimakkaasti vaikuttava tekijä, kehittyi edellisestä vuodesta palkkaeroa lisäävään suuntaan. Tämän vuoden vastanneista naisista 52,4 % (v. 2016 48 %) kuului työkokemusvuosiltaan luokkaan 10 vuotta tai sen alle. Miehistä 44,1 % (43,6 %) kuului työvuosikokemukseltaan yli 20 vuoden ryhmään.

Agrologit työpaikkakirjo on laaja ja sen vuoksi vastaajien määrät erillä työaloilla jäävät pieniksi. Pienten alojen palkkojen luotettavuus kärsii tästä.

Agrologien palkkatutkimus 2017		2017		2016		Muutos
Palkkatiedot aloittain						
Maatila	N	KA	N	KA		
Naiset	7	2527	6	2062	22,6	
Miehet	6	2945	10	3204	-8,1	
Yhteensä	13	2720	16	2990	-9,0	
Neuvonta ja järjestöt						
ProAgria keskus	N	KA	N	KA		
Naiset	69	2668	77	2663	0,2	
Miehet	55	2961	62	3027	-2,2	
Yhteensä	124	2798	139	2825	-1,0	
Faba	N	KA	N	KA		
Naiset	10	2566	10	2290	12,1	
Miehet	8	3297	7	2473	33,3	
Yhteensä	18	2891	17	2351	23,0	
Muu maatalousjärjestö	N	KA	N	KA		
Naiset	13	2951	10	2790	5,8	
Miehet	4		7	4306		
Yhteensä	17	3453	17	3414	1,1	
Kunta						
Maaseutuelinkeinoviranomainen	N	KA	N	KA		
Naiset	39	2943	51	2936	0,2	
Miehet	38	3295	49	3185	3,5	
Yhteensä	77	3117	100	3058	1,9	
Lomatoimi	N	KA	N	KA		
Naiset	9	2650	17	2868	-7,6	
Miehet	5	2693	8	2518	6,9	
Yhteensä	14	2666	25	2756	-3,3	
Muu kunnan toimi	N	KA	N	KA		
Naiset	14	2910	15	2783	4,6	
Miehet	11	3158	8	3123	1,1	
Yhteensä	25	3019	23	2901	4,1	
Valtio						
Valtio, ELY-keskus maaseutuosasto	N	KA	N	KA		
Naiset	29	3063	38	3050	0,4	
Miehet	30	3501	43	3519	-0,5	
Yhteensä	59	3278	81	3299	-0,6	
Maataloustutkimus	N	KA	N	KA		
Naiset	16	2685	12	2873	-6,5	
Miehet	5	3149	11	3034	3,8	
Yhteensä	21	2795	23	2950	-5,3	
Muu valtion toimi	N	KA	N	KA		
Naiset	12	3597	21	3116	15,4	
Miehet	14	3774	12	3566	5,8	
Yhteensä	26	3696	33	3271	13,0	
Maatalouskauppa ja -teollisuus						
Maatalouskauppa	N	KA	N	KA		
Naiset	19	2665	21	2802	-4,9	
Miehet	45	3808	66	3436	10,8	
Yhteensä	64	3469	87	3289	5,5	
Maatalouteen liittyvä teollisuus	N	KA	N	KA		
Naiset	16	3633	15	3691	-1,6	
Miehet	32	5098	44	4755	7,2	
Yhteensä	48	4610	59	4485	2,8	
Maatalouteen liittyvä liikelaitos	N	KA	N	KA		
Naiset	6	2654	10	2863	-7,3	
Miehet	10	3707	9	3559	4,2	
Yhteensä	16	3312	19	3193	3,7	
Finanssiala						
Pankki	N	KA	N	KA		
Naiset	8	4234	7	3526	20,1	
Miehet	15	5897	24	6483	-9,0	
Yhteensä	23	5319	31	5793	-8,2	
Vakuutus- ja eläkelaitos	N	KA	N	KA		
Naiset	12	3483	11	3465	0,5	
Miehet	11	5128	13	5167	-0,8	
Yhteensä	23	4270	26	4332	-1,4	
Opetus	N	KA	N	KA		
Naiset	23	3298	22	3385	-2,6	
Miehet	16	3699	17	3443	7,4	
Yhteensä	39	3462	39	3410	1,5	
Muu maatalouteen liittyvä ala	N	KA	N	KA		
Naiset	17	2798	21	2772	0,9	
Miehet	13	4041	15	3215	25,7	
Yhteensä	30	3355	36	2956	13,5	
Maatalouden ulkopuolinen ala	N	KA	N	KA		
Naiset	33	2704	41	2767	-2,3	
Miehet	50	4179	42	4544	-8,0	
Yhteensä	83	3593	83	3655	-1,7	
Kaikki alat	N	KA	N	KA		
Naiset	354	2930	411	2900	1,0	
Miehet	368	3837	447	3763	2,0	
Yhteensä	722	3393	860	3350	1,0	

N on vastaajien määrä. Jos ryhmässä vastaajia alle viisi, ei palkkatietoa esitetä. Ka on vastanneiden aritmeettinen keskiarvo.

Taulukko 1. Agrologien keskipalkat aloittain ja niiden muutokset 2016-2017

Taulukko 2.

Agrologimiehet työskentelevät selvästi naisia yleisemmin esimiesasemassa. Tänä vuonna vastaajajoukossa oli molempia viime vuotta pienempi osuus. Miehistä 32,4 % (34,2 %) kuului keski- tai ylimpään johon, naisista 16,5 % (17,6 %).

Ammattikorkeakoulusta valmistuneilla agrologeilla palkat ovat pienemmät kuin opistosta valmistuneilla ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneilla. AMK-agrologeilla naisten ja miesten palkkaero on koulutustasoista pienin eli 512 euroa miesten eduksi. Ammattikorkeakoulusta valmistuneista vastaajista 62,6 % (60 %) oli naisia.

Vastaajista opistotutkinnon suorittaneita naisia oli 34,2 % (34,9 %). Opiston suorittaneet naiset ansaitsivat keskimäärin 3090 euroa ja miehet 1004 euroa enemmän. Ylemmän korkeatutkinnon suorittaneista 63,6 % on naisia. Tässä ryhmässä naisten ja miesten palkkaero oli 812 euroa miesten eduksi. Tässä joukossa palkkaero oli pienentynyt 438 euroa viime vuodesta. Pienissä ryhmissä tulosten vuosittaiset heilahtelut voivat olla suuria ja tuloksen luotettavuus on heikko.

Yleisesti tunnettu palkkaerojen syy on naisten sijoittuminen miehiä useammin alemmin palkatuille aloille. Palkkakyselyyn vastanneista naisista kolmannes työskenteli keskipalkaltaan viiden heikoimman työnantajan palveluksessa ja miehistä vajaa neljännes (23 %).

Keskipalkaltaan viiden parhaan työnantajan ryhmässä työskenteli 31,5 % mie-

histä mutta ainoastaan 21,5 % naisista.

Taulukossa 1 esitetään palkkatutkimuksen 2017 alakohtaiset palkat sekä vertailu vuoden 2016 palkkatutkimukseen. Joillakin aloilla ero edelliseen vuoteen heittää vastaajajoukon pienenä vuoksi paljon. Erityisesti tämä näkyy Fabassa, jossa vastaajajoukko on 18 henkilöä. Kuten aikaisemminkin olen muistuttanut, ovat vastaajamääriltään suurimpien alojen muutokset luotettavampia. Pienissä ryhmissä epäidenttinen vastaajajoukko lisää sattuman osuutta.

Lounais-Suomi alueiden ykkönen

Myös agrologien aluekohtaiset palkkaerot ovat suuret. Tänä vuonna parhaimman ja heikoimman alueen keskipalkan ero oli peräti 678 euroa. Suuri ero selittyy alueiden erilaisella työpaikkarakenteella.

Viime vuonna alueiden välisen kilpailun ykköstilä heltisi Etelä-Suomelle 3585 euron kuukausipalkalla ja kakkostila Lounais-Suomelle 3539 euron palkalla. Keski-Suomi nappasi silloin pronssin 3484 eurola.

Tänä vuonna Lounais-Suomen vastaajajoukko oli ylivoimainen ykkönen 3725 euron keskipalkalla. Kakkoseksi nousi Keski-Suomi 3563 eurolla ja viime vuoden ykkönen Etelä-Suomi sai tyytyä himmeimpään mitaliin 3459 euron kuukausipalkalla.

Perää piti tänäkin vuonna Itä-Suomi, jonka keskipalkka 3047 euroa oli kasvanut yhdeksällä eurolla edellisestä vuodesta.

Viime vuoden toiseksi viimeinen Pohjois-Suomi jätti Hämeen taakseen 3309 euron kuukausipalkalla, jossa nousua 144 euroa vuoteen 2016. Häme oli nyt toiseksi viimeinen 3256 eurolla.

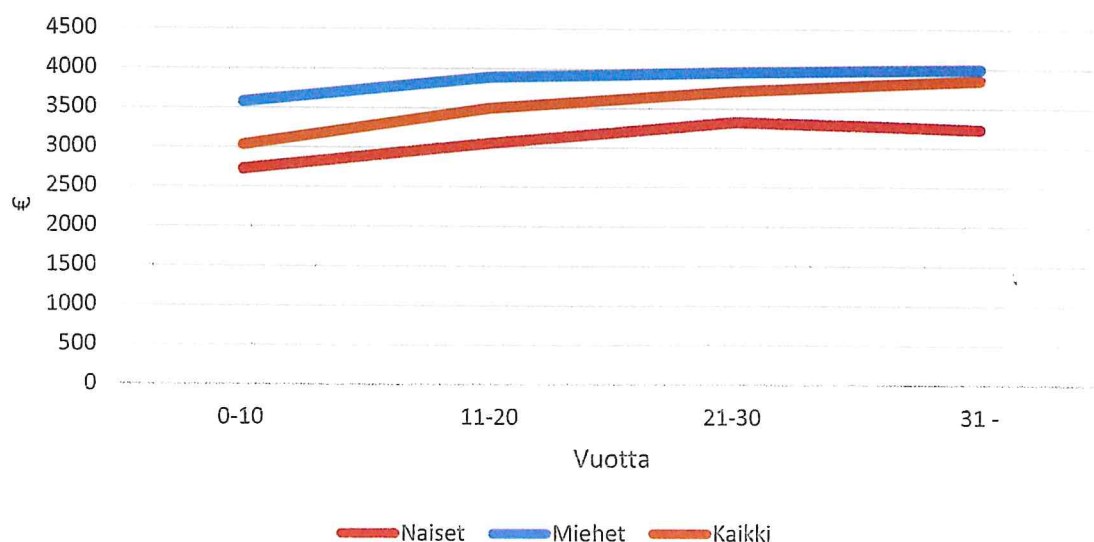
Työllisyysarvioissa valoisuutta

Perinteisesti vastaajilta kysytään arviota agrologien työllisyysilanteesta. Pohjois-Suomen vastaajat pitävät työllisyysilannetta synkimpänä. Heistä viidennes näkee työllisyysilanteen joko erittäin huonoksi tai huonoksi. Palkkatasoltaan heikoin Itä-Suomi on erittäin huonon ja huonon arvioillaan palkkatilaston ykköstä ja kolmosta positiivisempi. Itä-Suomella arvion melko hyvä osuus on suurin muihin alueisiin verrattuna.

Valoisin käsitys työllisyysilanteesta on Keski-Suomen vastaajilla, joista selvästi yli kaksi viidennestä antaa arvion hyvä tai erittäin hyvä. Myös Häme rikkoo vastaavissa arvioissa 40 % rajan. Hämeessä erittäin hyvä-arvioita on selvästi eniten.

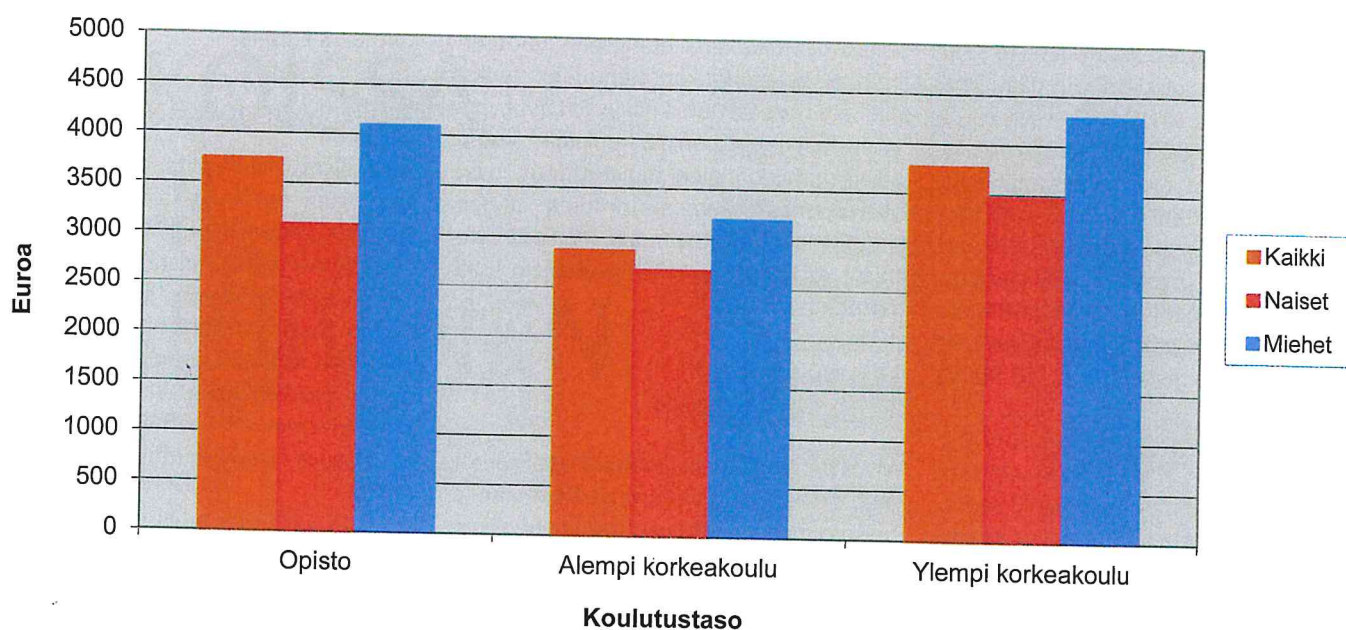
Kahtena edellisenä vuotena ääripäät erittäin hyvä ja erittäin huono ovat kummatkin olleet parin prosenttiyksikön luokkaa. Tänä vuonna erittäin hyvä-arvioiden määrä oli noussut 2,9 prosenttiin ja erittäin huono-arvioiden määrä laskenut 0,9 prosenttiin. Huono-arvioiden määrä oli viime vuodesta laskenut 2,9 prosenttiyksikköä ja melko hyvän 1,6 prosenttiyksikköä. Hyvä-arvioiden määrä oli kasvanut huimat 5,3 prosenttiyksikköä.

Taulukko 2. Palkat työkokemusvuosien mukaan 2017

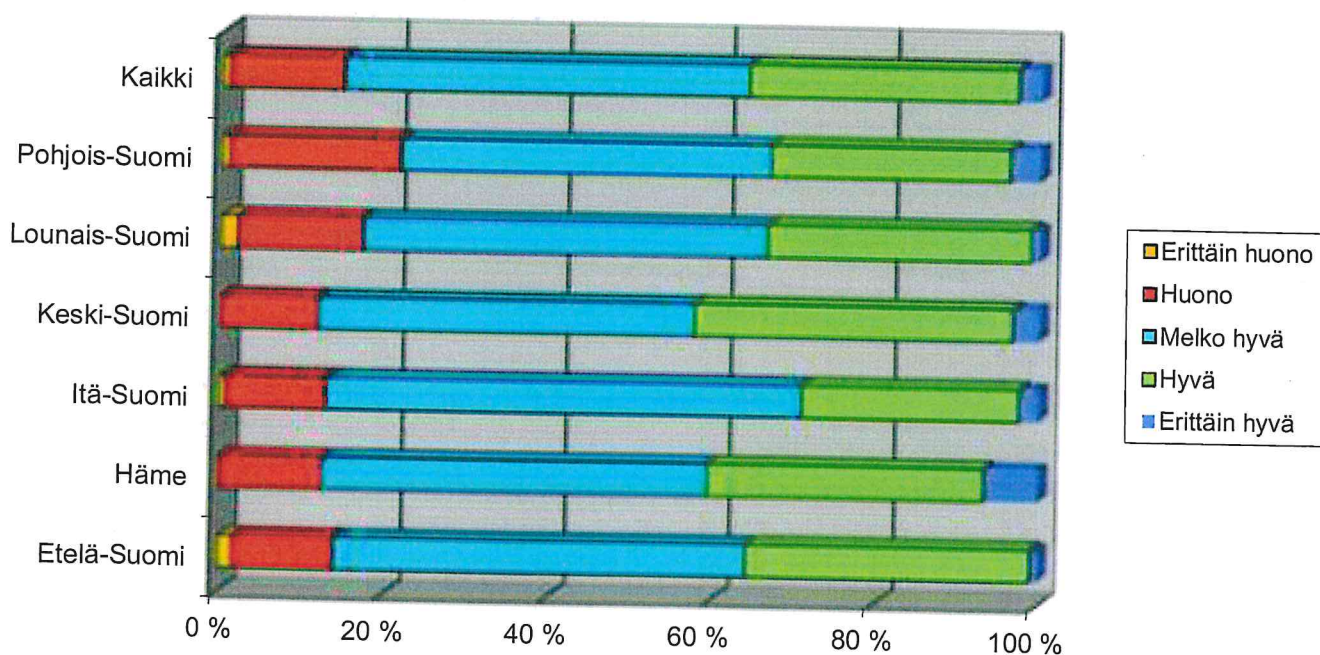
Miehillä palkka nousee työkokemuksen lisääntyessä, mutta naisilla kehitys pysähtyy 20 työvuoden kohdalla. Vastanneista naisista hieman yli puolet on ryhmässä 10 vuotta ja alle ja yli 21 työvuoden ryhmissä naisia on vain 21 %. Miehillä vastaavat luvut ovat 28 ja 44 %.

Taulukko 3. Keskipalkat koulutustason mukaan v. 2017

Opistoagrologien palkat ovat selkeästi paremmat kuin agrologi (AMK)-tutkinnon suorittaneilla. Naisten ja miesten palkkaeroa kasvattaa se, että opistoagrologeista 62,2 % on miehiä ja ammattikorkeakouluagrologeista 52,5 % on naisia. Ylemmän korkeakoulun 10,7 % osuus kaikista vastaajista ei palkkaeroa kutista, vaikka naisten suhteellinen osuus tässä ryhmässä on kaksinkertainen miehiin verrattuna.

Taulukko 4. Arvio agrologien työllisyysnäkymistä v. 2017

Vastaajien arviot agrologien työllisyysnäkymästä ovat parantuneet huomattavasti viime vuodesta.